

DZIECKO RYZYKA DYSLEKSJI W PRZEDSZKOLU

Termin „ryzyko dysleksji” pojawił się stosunkowo niedawno. W Polsce pierwszy raz posłużyła się nim M. Bogdanowicz w 1993r. Pojęcie to „stosuje się wobec młodszych dzieci, wykazujących wybiórcze zaburzenia w rozwoju psychoruchowym, które mogą warunkować wystąpienie specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu”. Ryzyko dysleksji istnieje również u dzieci genetycznie obciążonych dysleksją, pochodzących z nieprawidłowo przebiegającej ciąży i porodu.

Ryzyko dysleksji to brak gotowości do czytania i pisania, a jego symptomy można dostrzec w kolejnych etapach rozwoju dziecka, poczynając od wieku niemowlęcego, poniemowlęcego, przez przedszkolny i szkolny. Symptomy ryzyka dysleksji przedstawiane przez Bogdanowicz są bardzo czytelne i łatwe do zaobserwowania.

Wśród symptomów ryzyka dysleksji u dzieci w wieku 3-5 lat wymienia się:

- małą sprawność ruchową w obrębie całego ciała (motoryka duża) – dziecko słabo biega, ma problemy z utrzymaniem równowagi, z nauką jazdy na rowerku, hulajnodze, źle funkcjonuje w zabawach ruchowych
- małą sprawność ruchową (motoryka mała) – dziecko ma trudności z wykonywaniem czynności samoobsługowych (zapinanie guzików, sznurowanie butów) nie radzi sobie w zabawach manipulacyjnych (nawlekanie koralików)
- słabą koordynację wzrokowo-ruchową, odzwierciedlającą w niechęci do rysowania, nieprawidłowym chwycie ołówka i wzmożonym lub osłabionym napięciem mięśniowym w ręce piszącej, nieumiejętności rysowania w wieku 3 lat koła, 4 lat - kwadratu i krzyża, 5 lat - trójkąta i kwadratu
- zaburzenia spostrzegania wzrokowego i pamięci wzrokowej, wpływające m.in. na problemy z układaniem według wzoru pociętych na części obrazków i puzzli
- opóźniony rozwój lateralizacji

- opóźniony rozwój mowy, nieprawidłową artykulację głosek, posługiwanie się neologizmami, trudności z zapamiętywaniem wierszyków, piosenek, mały zasób słownictwa, posługiwanie się zdaniami prostymi i równoważnikami zań
- problemy z orientacją własnego ciała i przestrzeni

Wśród 6-7 lat oprócz wyżej wymienionych symptomów o ryzyku dysleksji świadczą:

- obniżona sprawność ruchowa – dziecko słabo biega i skacze, ma trudności z utrzymaniem równowagi podczas stania na jednej nodze
- niska sprawność manualna – trudności z wykonaniem ruchów precyzyjnych, niewłaściwe trzymanie ołówka, kreślenie linii pionowych od dołu do góry i od strony prawej do lewej
- zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej – trudności z chwytaniem i rzucaniem piłki
- wadliwa wymowa, błędy w budowaniu wypowiedzi, trudności z różnicowaniem podobnych głosek, trudności w używaniu wyrażeń przyimkowych określających stosunki przestrzenne, problemy z dokonaniem analizy i syntezy fonemowej i sylabowej, trudności z opanowaniem wierszy i piosenek
- zaburzenia spostrzeżenia wzrokowego – trudności z wyodrębnianiem elementów z całości, problemy z identyfikowaniem liter różniących się jedynie ułożeniem w płaszczyźnie
- opóźnienie formowania się dominacji stronnej oraz zaburzenia orientacji w schemacie ciała i przestrzeni
- trudności w czytaniu – wolne tempo czytania, głoskowanie bez umiejętności dokonania poprawnej syntezy, przekręcanie wyrazów, brak rozumienia przeczytanego tekstu
- problemy podczas pierwszych prób pisania – pismo zwierciadlane, błędny kierunek pisania, od strony prawej do lewej.

Dziecko ryzyka dysleksji nie musi stać się uczniem dyslektycznym. Wszystko zależy od tego, jak szybko rozpoznamy jego potrzeby i zareagujemy na nie, czy uda nam się w jakimś stopniu wyrównać dysharmonie w rozwoju psychomotorycznym, nim dziecko zacznie doświadczać niepowodzeń w nauce.

Opracowała

Eliza Starczewska

(na podstawie książki Barbary Kurowskiej
„Dziecko ryzyka dysleksji w przedszkolu”)